

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200800
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2218200800.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: W. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. I. č. XXX, o zaplatenie 1.614,58 eura s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 17Csp/23/2018 - 188 zo dňa 06. marca 2020, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol (výrok II.) a v závislom výroku III. o nároku na náhradu trov konania, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej zamietajúcej časti žaloby (výrok II.) m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z úveru vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplatenia, najdlhšie do 15.07.2024 a vo zvyšnej časti zamietnutia žaloby napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e .

II. Žalobcovi sa p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým odsekom výroku žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.673,49 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplatenia, zo sumy 58,29 eura od 19.01.2018 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým odsekom výroku vo zvyšnej časti žalobu zamietol a tretím odsekom výroku žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 129/2010 Z. z.“), § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), § 517 ods. 2 OZ, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ. Vecne argumentoval tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že predložená zmluva bola uzatvorená platne, má písomnú formu a všetky jej náležitosti sú na listinách, ktoré tvoria súčasť zmluvy. Žalovaný nárok žalobcu nijako nesporeval po vecnej, ako ani po právnej stránke. Vyhodnotením vykonaného dokazovania, a to aj s ohľadom na splnenie obsahových náležitostí úverovej zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. dospel súd k záveru, že žaloba v časti sumy 1.673,49 eura (v tom nesplatený zvyšok istiny 1.614,58 eura a riadne úroky a úroky z omeškania

vyčíslené ku dňu 18.01.2018 spolu vo výške 58,29 eura + 0,62 eura - vid' č. I. 95 spisu), a to spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplattenia a zo sumy 58,29 eura od 19.01.2018 do zaplattenia, bola podaná dôvodne. Predmetný úver bol pre omeškanie s platením mesačných splátok (ktoré vyplývajú z prehľadu splátok a úhrad) v súlade s úverovou zmluvou (bod 2.8 Obchodných podmienok pre daný typ zmluvy o spotrebiteľskom úvere v znení účinnom od 30.05.2014), ako aj zákonnou úpravou (§ 565 a § 53 ods. 9 OZ - predchádzajúca výzva z 15.11.2017 - č. I. 12 spisu) predčasne zosplatnený ku dňu 18.01.2018, čím vznikla žalovanému povinnosť jednorazovo uhradiť banke celú zostávajúcu časť pohľadávky z úveru. Predchádzajúca výzva podľa § 53 ods. 9 OZ, ako aj jej doručenie (zaslanie žalovanému a takisto doručenie) zaslanie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovanému neboli v konaní zo strany žalovaného nijakým spôsobom spochybňované a popierané, preto súd tieto skutočnosti považoval za nesporné podľa § 151 ods. 1 CSP.

3. Žalovaný od poskytnutia úveru zaplatil celkovo sumu 1.170,22 eura (z toho bola započítaná na istinu suma 385,42 eura a na úroky suma 761,44 eura), pričom počas konania už neuskutočil žiadne ďalšie úhrady. Na základe uvedeného súd žalobe v časti nesplattenej istiny úveru 1.614,58 eura s prislúchajúcim príslušenstvom vzniknutým do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru tak, ako je uvedené vo výroku I. a bližšie popísané v odseku 5 odôvodnenia tohto rozsudku (spolu suma 1.673,49 eura) ako dôvodnej vyhovel, pretože na vrátenie peňazí z úveru spolu s úrokmi vzniknutými do predčasného zosplattnenia úveru a úrokmi z omeškania vznikol žalobcovi nárok na základe príslušných zmluvných, ako aj citovaných zákonných ustanovení o zmluve o úvere a omeškani dlžníka. Súd zároveň zaviazal žalovaného aj k zaplatteniu úrokov z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne z nezaplattenej istiny vo výške 1.614,58 eura, ako aj zo sumy 58,29 eura (oprávnené úroky) od 19.01.2018 (deň po predčasnom zosplattnení úveru) až do zaplattenia, keďže sa žalovaný s plnením svojich záväzkov nepochybne dostal do omeškania (všetko spolu výrok I.).

4. Pokiaľ ide o uplatnené riadne úroky vzniknuté po predčasnom zosplattnení úveru, a to vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplattenia, súd tento nárok nepriznal a žalobu v tejto časti zamietol (výrok II.), pretože podľa názoru súdu z ust. § 502 a § 503 ObZ vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti úveru. Veriteľovi teda patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, a to aj v prípade jeho predčasného zosplattnenia, pričom následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998). Takýto záver je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14). V podstate ide o to, že pri zosplattnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie poskytnutej istiny úveru vrátane úrokov vzniknutých (resp. kapitalizovaných) ku dňu zosplattnenia úveru a má právo získať okamžite späť celú sumu poskytnutých (požičaných) peňazí, a teda na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na riadne úroky za poskytnutie (požičanie) peňažných prostriedkov aj po zosplattnení úveru. V opačnom prípade by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby ku zmene záväzku nedošlo, pričom spotrebiteľovi by už neboli garantované práva, ktoré mu v súvislosti s dohodnutým splácaním úveru vyplývali zo zmluvy pred vyvolanou zmenou. Ba čo viac veriteľ by mohol úroky inkasovať aj v oveľa väčšom rozsahu a v kratšej dobe, než na základe pôvodného splátkového kalendára, nakoľko by už nebol ohraničený postupnosťou splácania úrokov z istiny a ani dohodnutým celkovým rozsahom úrokov z úveru a dlžník by musel platiť riadne úroky z celej dlžnej istiny bez akéhokoľvek časového a objemového limitu až do úplného zaplattenia tejto istiny (žalobca totiž žiadané úroky nelimitoval ani pôvodne dohodnutou celkovou sumou úrokov vypočítanou podľa pôvodného splátkového kalendára, na ktoré úroky by mal žalobca nárok pri riadnom splácaní úveru počas doby trvania zmluvného vzťahu). Jednorazovým zosplattnením úveru vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplattnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplattnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie (podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.), keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné

nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava pri spotrebiteľskom vzťahu pre obchádzanie zákona (a to najmä zákonných ustanovení uvedených v tomto a v predchádzajúcom bode odôvodnenia, a v toho dôsledku aj ust. § 53 ods. 4 písm. k) OZ) podľa § 39 OZ absolútne neplatná, resp. taká zmluvná úprava je taktiež na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo takú zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 OZ, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 OZ robí absolútne neplatnou (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014).

5. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu vo zvyšnej časti nároku (v časti nároku prevyšujúceho nárok priznaný súdom vo výroku I. rozsudku) výrokom II. zamietol. Žalobcovi bola pritom poskytnutá tak na pojednávaní, na ktorom sa z vlastnej vôle nezúčastnil, ako aj pred ním formou odpovede na výzvu súdu primeraná možnosť, ako aj časový priestor, aby sa mohol v dostatočnom rozsahu vyjadriť k sporným skutkovým a právnym otázkam, k predbežnému právnemu posúdeniu veci súdom (aj) podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení, ako aj k celému predmetu konania.

6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1, 2 CSP, pričom dospel k záveru, že žalobca má právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, keďže žalobca bol v tejto sporovej veci (v časti istiny rozhodujúcej pre určenie celkového úspechu strany v spore) úspešný na 100 % a neúspešný na 0 %, t. j. jeho čistý úspech vo veci predstavuje 100 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (výrok III.).

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca v časti, v ktorej súd žalobu zamietol, a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Nesúhlasil s právnym názorom prvoinštančného súdu ohľadom zamietnutia úrokov vzniknutých po predčasnom zosplatnení úveru, a to vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplatenia.

8. Žalobca uviedol, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 ObZ.

9. Podľa komentára IURA EDITION:

„Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t. j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne.“

„Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1).“

10. Žalobca ďalej upriamil pozornosť na ust. § 16 ods. 1 a § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z. a vyslovil názor, že ak zák. č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami, ktoré však neexistujú, alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Výklad prezentovaný súdom v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľ, ktorý prichádza

o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom žalobca nesúhlasí a má za to, že v žiadnom prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvýhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnému zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 CSP určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

11. Žalobca poukázal na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať OZ v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorý obsahoval pod č. 5. ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie OZ:

V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“

12. Takto navrhované znenie bolo bližšie vysvetlené v dôvodovej správe:

„V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 OZ. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru“. Rozhodujúcou skutočnosťou je, že táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z. z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Fakt, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona len dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť.

13. Žalobca v danej právnej otázke poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30. júla 2019, v ktorom Najvyšší súd SR, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ, celkom jednoznačne uvádza právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný (obchodný) úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Tento záver dovolací súd odôvodňuje najmä odlišným účelom, resp. cieľom (zmluvného) úroku a úroku z omeškania. Na doplnenie žalobca poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 55/1996 s nižšou redakciou uvedenou právnou vetou, ktoré ustálilo už v roku 1996 aj otázku výšky zmluvného úroku po zosplatnení: „Úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške.“

14. Žalobca v odvolaní ďalej odkazoval na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 zo dňa 29.05.2018, č. k. 8Co/138/2017 - 83 zo dňa 27.03.2018, č. k. 8Co/206/2018 - 175 zo dňa 27.11.2018; rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017 - 90 zo dňa 31.01.2017;

rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017 - 92 zo dňa 29.11.2017 sp. zn. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018, sp. zn. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, sp. zn. 43Co/37/2018 zo dňa 20.12.2018, sp. zn. 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018, sp. zn. 17Co/121/2018 zo dňa 03.04.2019, č. k. 43Co/28/2017 - 94 zo dňa 27.02.2018; rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, č. k. 8Co/193/2017 - 88 zo dňa 07.12.2017, č. k. 7Co/366/2017 - 84 zo dňa 30.11.2017, sp. zn. 12Co/4/2018 zo dňa 11.12.2018, sp. zn. 7Co/326/2017 zo dňa 31.05.2018, sp. zn. 7Co/203/2017 zo dňa 19.07.2018, sp. zn. 7Co/326/2017 zo dňa 31.05.2018, sp. zn. 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, sp. zn. 12Co/115/2017 zo dňa 25.10.2018, sp. zn. 7Co/4/2018 zo dňa 30.11.2018, sp. zn. 12Co/70/2018 zo dňa 26.10.2018, sp. zn. 8Co/1/2019 zo dňa 07.03.2019, sp. zn. 7Co/203/2017 zo dňa 19.07.2018; rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017 zo dňa 13.02.2018, sp. zn. 5Co/311/2017 zo dňa 15.02.2018, sp. zn. 5Co/250/2017 zo dňa 13.02.2018, sp. zn. 5Co/372/2017 zo dňa 22.03.2018, sp. zn. 5Co/414/2017 zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 5Co/339/2017 zo dňa 22.03.2018, sp. zn. 5Co/465/2017 zo dňa 10.05.2018, sp. zn. 5Co/8/2018 zo dňa 22.05.2018, sp. zn. 5Co/6/2018 zo dňa 22.05.2018, sp. zn. 3Co/248/2017 zo dňa 09.08.2018, sp. zn. 5Co/60/2018 zo dňa 30.08.2018, sp. zn. 5Co/77/2019 zo dňa 20.06.2019, sp. zn. 3Co/346/2017 zo dňa 28.09.2018; rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/22/2018 zo dňa 29.01.2019, sp. zn. 14Co/29/2018 zo dňa 15.01.2019, sp. zn. 25Co/71/2018 zo dňa 31.01.2019, na odlišné stanovisko predsedníčky senátu k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/38/2018 zo dňa 18.10.2018, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014.

15. V súvislosti s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, na ktoré podporné poukazoval prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí, žalobca uviedol, že Ústavný súd SR sa v danej veci zaoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu a odmietnutím uvedenej sťažnosti s konštatovaním že v konaniach predchádzajúcich danej ústavnej sťažnosti všeobecné súdy neporušili základné právo sťažovateľky. V žiadnom prípade nevyjadril právny názor ohľadom nároku veriteľa v tomto konaní, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko prvoinštančného súdu. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že predmetom citovanej ústavnej sťažnosti predchádzajúcich konaní bolo zhodou okolností aj rozhodovanie o nároku na zmluvný úrok po zosplatnení.

16. Žalobca sa vyjadril taktiež k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98, ako aj k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 uvedenom v rozhodnutí súdu prvej inštancie, pričom poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie Krajského súdu v Prešove je už prekonané novšou judikatúrou tohto odvolacieho súdu, na ktorú odkazuje vo svojom odvolaní.

17. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má žalobca za to, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie v plnom rozsahu a zároveň mu prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

18. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

19. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je v podstatnej časti dôvodné, preto je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti čiastočne zmeniť a čiastočne potvrdiť.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 12,9 % ročne zo sumy 1.614,58 eura od 19.01.2018 do zaplatenia zamietol, a to s poukazom na

odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom. Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 379 písm. a) CSP podrobil prieskumu aj závislý výrok o nároku na náhradu trov konania.

21. Základnou právnou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť v odvolacom konaní s poukazom na odvolaciu argumentáciu žalobcu, bola otázka existencie a výšky nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru.

22. Odvolací súd konštatuje, že súdna prax je dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná, keď v rozhodovacej činnosti súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil.

23. Po prvýkrát k tejto otázke okrajovo zaujal stanovisko Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6 Cdo 113/2018 zo dňa 30. júla 2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 zo dňa 07. augusta 2018, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradíť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

24. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, keď dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Najvyšší súd SR ďalej poukázal na to, že zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dojednané úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

25. Najvyšší súd SR dospel k zhodnému riešeniu právnej otázky vedúcej k záveru, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“ i v ďalších rozhodnutiach (viď napr. uznesenie sp. zn. 3Cdo/113/2019 zo dňa 29.06.2010, sp. zn. 7Cdo 307/2019 zo dňa 26.08.2020, sp. zn. 8Cdo 135/2020 zo dňa 26.08.2020, sp. zn. 9Cdo 6/2020 zo dňa 14.10.2020).

26. S poukazom na čl. 2 ods. 2 CSP sa odvolací súd stotožňuje s vyššie uvedenou argumentáciou Najvyššieho súdu SR a konštatuje, že súd prvej inštancie vychádzal z odlišného právneho názoru, čím jeho rozhodnutie v napadnutej časti zmluvných úrokov po zosplatnení úveru vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že sporové strany uzatvorili dňa 28.07.2014 zmluvu o úvere č. 0000000000146065, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 2.000,- eura s dojednanou výškou úrokovej sadzby 12,9 % ročne a dojednaným dátumom konečnej splatnosti úveru 15.07.2024.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zmluvných úrokov po zosplatnení úveru podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi dojednané zmluvné úroky od zosplatnenia úveru, teda od 19.01.2018 až do zaplatenia istiny, najdlhšie však do zmluvne dojedanej splatnosti úveru, teda do 15.07.2024. V rozsahu, v ktorom sa žalobca domáhal zaplatenia úroku z úveru aj za čas po zmluvne dojednanom termíne konečnej splatnosti úveru, t.j. po 15.07.2024 tým, že sa domáhal zaplatenia úroku z úveru neobmedzene až do zaplatenia, odvolací súd zamietajúci výrok II. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).